

Urbanisme. Equipaments > Equipaments de lleure i esportius |

CONTAMINACIÓ ACÚSTICA I OCI NOCTURN A BARCELONA (2007)

Jordi Romero - X3 Estudis Ambientals

A final del 2006, l'Ajuntament de Barcelona tanca la sala de ball La Paloma a causa de les molèsties per soroll ocasionades als veïns. La direcció de la sala i l'Ajuntament acorden realitzar noves proves de sonometria, que són boicotejades pels veïns. A final d'any, La Paloma presenta el seu projecte de reforma a l'Ajuntament. D'altra banda, es modifica l'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública per a autoritzar els bars musicals a tocar música en directe i l'Ajuntament compra la sala Cibeles per fer-hi habitatge públic i equipaments.

L'estiu de l'any 2005 va entrar en vigor un protocol municipal que agilitava la clausura de locals irregulars, conegut popularment com "tancament exprés". Com a conseqüència de l'aplicació d'aquest protocol, l'Ajuntament de Barcelona va precintat 256 bars, restaurants i sales de festa durant tot l'any 2006, vint més que el 2005. Aquests tancaments temporals o permanents es basaven en diferents incompliments de la legislació: el 28% per no respectar els horaris fixats i un 23% per oferir un servei per al qual no estaven autoritzats, com ara oferir menús en locals de degustació o fer ball i discoteca en bars sense permís. Els tancaments per raó de soroll no van ser generalitzats. Pel que fa a la distribució per districtes, l'Eixample va ser el que va concentrar un major nombre de locals precintats, concretament 72, mentre que a Ciutat Vella se'n van tancar 60, 26 a Sants-Montjuïc i 25 a Gràcia.

Croada contra el soroll a Barcelona

El 20 de desembre de 2006, l'Ajuntament va emetre una ordre de cessament de negoci per a la sala de ball la Paloma, situada al carrer del Tigre del barri del Raval (districte de Ciutat Vella), a causa de la queixa que havien presentat alguns veïns pel soroll que generava la sala de nit. La direcció de La Paloma va sostenir que les proves esgrimides per l'Ajuntament eren nul·les, ja que s'havien fet de manera irregular i amb aparells de medicació no homologats.

El propietari de la sala, Pau Solé, es va comprometre a cessar de manera momentània l'activitat del local en compliment de l'ordre municipal per a evitar que es precintés la sala i va emplaçar l'Ajuntament a buscar una solució. Solé va recordar els esforços tècnics i humans que la sala havia fet per ser respectuosa i cívica en la seva activitat i va advertir que el tancament del local posava en perill el futur del centenar de persones que hi treballaven. Així mateix, va demanar que es tingués en compte la seva importància com a símbol internacional del patrimoni cultural i històric de la ciutat. Finalment, va agrair el suport que havien rebut per part de la societat i els mitjans durant aquells dies.

El 12 de gener de 2007, l'Ajuntament es va reunir amb la direcció de La Paloma. Les dues parts van acordar fer nous controls de soroll engegant la música a dins la sala com si estigués funcionant de manera normal, però sense públic. D'altra banda, van decidir estudiar detingudament per on passava el soroll, a fi de dissenyar un pla d'intervenció. L'Ajuntament va anunciar, també, el seu compromís de subvencionar les obres que hauria de fer la sala. Segons la direcció de La Paloma, l'execució del projecte depenia completament dels ajuts públics, ja que la sala estava protegida pel catàleg de patrimoni i la intervenció per a adequar-la a les normes sobre contaminació acústica era molt costosa.

Aquesta decisió va indignar la resta de locals d'oci nocturn que tenien una ordre de tancament, i aquests van acusar l'Ajuntament d'oferir un tracte preferent a La Paloma. Concretament, la Federació Catalana de Locals d'Oci Nocturn (Fecalon), en representació dels locals precintats per sorolls com ara El Cangrejo, Macumba, Lasermon, El Palacio de la Salsa i Soweto, va enviar una instància on reclamava per escrit a l'Ajuntament que seguís la mateixa metodologia de sonometria per a tots els locals i que creés, per a cada cas, una comissió mixta entre els propietaris i els tècnics municipals. Aquesta comissió facilitaria els passos que s'havien de seguir quan s'expedientés un bar i quan s'hagués de deixar accedir els tècnics als habitatges dels veïns per fer-hi les mesures de soroll. Segons fonts del districte de Ciutat Vella, no hi havia cap diferència de tracte envers La Paloma, i l'única particularitat era que, un cop s'haguessin acordat les obres d'insonorització, aquesta podria beneficiar-se d'una subvenció pel fet de tractar-se d'un edifici amb un interior catalogat.

Polèmica pels mètodes d'anàlisi del soroll

El consistori barceloní va contractar l'empresa Business Strengths Engineering que utilitzava uns aparells de sonometria no homologats, la qual cosa va generar un fort debat. A final de gener, Joan Puigdollers, regidor de Convergència i Unió (CiU), va recordar en una comissió municipal que no hi havia cap document que certifiqués que els micròfons utilitzats estaven homologats especialment per a fer mesures a l'interior dels habitatges. En el cas de La Paloma sobre la taula, l'oposició va acusar l'Ajuntament, a més, de no tenir cap protocol comú per tancar els locals nocturns sorollosos.

D'altra banda, el 25 de gener, veïns dels carrers del Tigre i del Lleó afectats pel soroll i contraris a l'ús de La Paloma com a discoteca, van impedir amb una cassolada que els tècnics poguessin fer les mesures de so previstes a La Paloma. A més, en la majoria dels catorze pisos on s'havien de fer les proves, els veïns no hi van deixar entrar els tècnics, que anaven acompanyats de notari. Mercedes March, gerent de La Paloma, va anunciar que, atesa la impossibilitat d'accedir als pisos, se'n demanaria l'accés per via judicial.

Aquell mateix dia, en la sessió plenària del districte de Ciutat Vella, Oriol Pineda, portaveu de CiU, va denunciar una queixa formulada pels veïns de La Paloma amb què explicava que aquesta sala havia anat adquirint diversos baixos de tota l'illa de cases i que els havia connectat de manera que en aquell moment eren part del recinte, i això creava un efecte xemeneia que feia que s'escoltés la música dins de les cases.

Pocs dies després, els veïns van anunciar en una roda de premsa al Col·legi d'Arquitectes de Barcelona que s'oposarien a la sol·licitud judicial que havien fet els treballadors de La Paloma perquè se suspengués el tancament de la sala, ja que aquests no tenien legitimitat activa per a demanar aquesta suspensió. Amb tot, els veïns van anunciar que no estaven disposats a permetre les mesures de so fins que no hi hagués una metodologia rigorosa.

La Paloma presenta el seu projecte de reforma

Després de l'estiu, els propietaris de La Paloma es van reunir amb el tinent d'alcalde, Carles Martí (Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC), i amb la regidora de Ciutat Vella, Itziar González (PSC), per presentar-los oficialment una proposta d'insonorització de la sala seguint els criteris de l'expert en acústica arquitectònica, Higiní Arau, elaborada poc abans de l'estiu. Martí va reiterar durant la reunió el seu compromís d'atorgar una subvenció a La Paloma per al projecte d'insonorització de la sala.

Tot i que al principi es pensava que la insonorització de La Paloma es podria resoldre simplement actuant sobre un dels murs de la sala, la proposta d'Higiní Arau suggeria la necessitat d'aïllar completament la sala dels edificis contigus, restablint el rectangle original de la planta de l'edifici i anul·lant les connexions fetes entre diferents immobles de l'illa, una obra molt costosa.

A final d'any, dotze mesos després del tancament de la sala, el Districte de Ciutat Vella, a través de l'Institut de Cultura, va iniciar el procés per a finançar el projecte de remodelació. Ara bé, el Districte va posar com a condició que les obres permetessin l'adequació del local a les condicions de la seva llicència original, o sigui, com a sala de festes, i no com a discoteca. D'altra banda, l'obra que s'hi fes hauria de respectar el caràcter patrimonial de l'edifici i havia de ser econòmicament viable.

Música en directe a Barcelona

Com a conseqüència de l'ordre de cessament d'activitat de La Paloma, l'Associació de Sales de Concert de Catalunya (ASACC) va expressar en un comunicat que les sales de concerts se sentien assetjades per les administracions, ja que s'estava criminalitzant aquest tipus de locals. El comunicat esmentava altres locals que passaven per les mateixes dificultats, com el London Bar i el Jazzsi, de Barcelona; el casino de Berga, i la sala Zero de Tarragona. L'associació va demanar a les administracions que deixessin de tractar la música en directe com a soroll i que fos considerada com una expressió cultural més. Per això, l'ASACC proposava que la Llei d'espectacles i activitats recreatives que s'havia d'aprovar al cap de poc temps reconegués aquests locals com a espais de cultura.

Com a protesta contra l'enduriment de les normatives que regien aquesta activitat, les sales de concert catalanes que pertanyien a l'ASACC van celebrar un concert gratuït a cada sala durant la setmana del 5 a l'11 de febrer.

A Barcelona, l'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública no autoritzava els establiments amb llicència de bar musical a tocar música en directe, encara que el volum fos baix. De fet, només podien oferir legalment música en directe les discoteques, sales de ball, sales de festa amb espectacle i cafès teatre o concert. El mes de febrer, a partir d'una reunió entre l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu, i representants de l'ASSAC, es va acordar començar els tràmits per a modificar aquest punt de l'ordenança, que es va fer efectiu el mes de setembre, amb la inclusió d'una nova categoria: bar musical amb música en directe. Gràcies a aquesta mesura, a partir del 2008 se sumarien al centenar d'establiments que ja oferien música en directe a Barcelona 191 locals més que disposaven de llicència de bar musical. D'altra banda, el consistori va anunciar que destinaria 1 MEUR per a subvencionar el condicionament i insonorització dels locals.

Per la seva part, la Generalitat estava treballant a principi d'any per modificar la Llei que regula els espectacles i les activitats recreatives, i el mes de març va anunciar la intenció d'ampliar els horaris dels locals d'oci nocturn perquè poguessin tancar a partir de l'estiu de 2007 entre dos quarts i tres quarts de quatre, i les discoteques, entre les sis i dos quarts de set del matí si estaven en poblacions turístiques. Aquest anunci va alertar els veïns dels locals nocturns que patien molèsties pel soroll i va fer reprendre les reivindicacions contra la contaminació acústica a Barcelona.

L'Ajuntament compra la sala Cibeles

La sala Cibeles de Barcelona, situada al carrer de Còrsega, havia tancat l'estiu del 2005 després de diverses denúncies dels veïns per molèsties de soroll. El 15 d'octubre, després de deu mesos de negociacions, l'Ajuntament de Barcelona va acordar amb el propietari de la sala Cibeles, Pau Solé, la compra de l'edifici per 7,2 MEUR. Solé, també propietari de La Paloma, havia rebut altres ofertes, com la del grup Arsenal per construir-hi un gimnàs.

L'Ajuntament havia previst convertir La Cibeles en un centre de promoció de la creació artística, i també valorava la possibilitat d'aixecar-hi pisos públics, que es destinarien a joves i gent gran, i d'encabir-hi algun equipament de caràcter local consensuat amb les entitats del districte de Gràcia. Al subsòl, l'Ajuntament volia fer-hi un aparcament públic.

Tot i que l'edifici no estava protegit en el catàleg arquitectònic de l'Ajuntament, s'intentaria conservar la façana de l'antiga sala de festes, que formava part del patrimoni sentimental de molts barcelonins.

Més informació

www.bcn.es

www.fecalon.com

www.infoconcerts.cat

www.lapaloma-bcn.com

